

Τ Ε Λ Ι Κ Η Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

της διὰ της από 17-11-59 (Συνεδρ. Νο. 63) απόφα-
σεως του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΙΠΤΟΛ Α.Ε.
ουσταθείσης 'Επιτροπής διὰ τόν Έλεγχον του
"Έργου Πτολεμαΐδος."

Η υπό του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΙΠΤΟΛ Α.Ε. όρισθεΐ-
σα 'Επιτροπή διὰ τόν Έλεγχον του Έργου Πτολεμαΐδος όποτελουμένη
έκ των:

'Αλεξ. Παπαθ	Μηχανολόγου Μηχανικοῦ, Πρυτάνεως Ε.Μ.Π.	ως Προέδρου
'Ιωάν.	'Αθανασιάδου	'Ορκωτοῦ Λογιστοῦ
Κυρ.	Ζάχου	Μεταλλειολόγου Μηχανικοῦ
'Αλεξ.	'Ιωαννίδη	Μηχανολόγου Μηχανικοῦ
'Ηλ.	Καρδαρῶ	Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ
Νικ.	Κοκκίνου	'Ορκωτοῦ Λογιστοῦ
Παν.	Ντούλη	Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ
'Ελευθ.	Παπαδογιάνη	Μηχανολόγου Μηχανικοῦ, Καθηγητοῦ Ε.Μ.Π.

μελετήσασι τό τεθέντα ὑπ' ὅφιν της στοιχεῖο ως καί τό μεταγενεστέ-
ρας παρ' αὐτῆς ζητηθέντα καί μετὰ γενικήν Έρευναν καί έπιτόπιον
έξετάσιν του ὅλου θέματος όποφείνεται ως κατωτέρω επί των τεθέντων
αὐτῇ έρωτημάτων διὰ του ὑπ' ὀρίθ. Ε919/17-12-1959 έγγραφου της
ΔΙΠΤΟΛ.

"Ας σημειωθῇ, έν πρώτοις, ὅτι τό Έργον της 'Επιτροπῆς έδυ-
σχεράνθη σημαντικώτατα λόγω έλλείψεως των απαιτουμένων στοιχείων
τόσον έκ των έπιμετρήσεων των έκτελεσθέντων επί μέρους Έργων ὅσον
καί έκ του τρόπου καθ' ὅν έτηρήθησαν οί λ/ομοί των επί μέρους δαπα-
νών καί διὰ τήν έν τῷ μέτρῳ του έφικτοῦ απόκτησιν των ὁποιῶν απαι-
τήθη μακρόν χρονικόν διάστημα.

Ι. 'Επί του ὑπ' ὀρίθ. Ι έρωτήματος περί της ὀρθῆς ὀντιμετωπίσεως
των προβλημάτων πρός έπίτευξιν των ὀντικειμενικῶν σκοπῶν,
οἷτινες έτέθησαν εἰς τόν μελετητήν έκ μέρους του ὀναδόχου

πρός εκπλήρωσιν τῶν συμβατικῶν του ἔναντι τοῦ Δημοσίου ὑποχρεώσεων, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐμόρφωσε τὴν ἐξῆς γνώμην:

Αἱ συμβατικαὶ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀναδόχου ἦσαν α) ἡ ἐξόρυξις 1.800.000 τόν. λιγνίτου ἑτησίως καὶ β) ἡ παραγωγὴ ἐκ τμήματος τῆς ποσότητος ταύτης 1) 200.000 τόν. λιγνιτοπλίνθων, 2) 100.000 τόν. ἡμικῶκ καὶ 3) ἡλεκτρικῆς ἐνέργειας καὶ ἀτμοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς λειτουργίας τοῦ θλου συγκροτήματος. Τὰ ζητήματα ταῦτα ἀντεμετωπίσθησαν ὡς ἐξῆς:

1.1. Ἐξόρυξις λιγνίτου

Κατ' ἀρχὴν ὁρθῶς ἀντεμετωπίσθη ὑπὸ τοῦ μελετητοῦ τὸ θέμα ὁπὸ ἀπόψεως θέσεως καὶ διαστάσεως τοῦ ἐν σχήματι ἀπέου ὁρύγματος πρὸς ἀπόληψιν τῆς ποσότητος τῶν 1.800.000 τόν. ἑτησίως λιγνίτου, καλῶς ἐπίσης ἀντεμετωπίσθη ἐν τελευταίῳ ἀναλύσει τὸ ζήτημα τῆς ἀποστραγγίσεως τοῦ χώρου τοῦ Ὀρυχείου μετὰ τὴν γενομένην τροποποίησιν τῆς ἀρχικῆς μελέτης, ὁρθῶς ἐπίσης ἀντεμετωπίσθη καὶ τὸ ζήτημα τῶν κτιριακῶν καὶ λοιπῶν ἔργων ἀρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ. Ὁμοίως, ἀντεμετωπίσθη καλῶς τὸ ζήτημα τῶν μηχανημάτων ἐγκαταστάσεως, ὡς καὶ τῆς ἀποθέσεως τοῦ ὑπερκειμένου καὶ τοῦ στεῖρου ὕλικου, ὅτινα εἶναι ἐπαρκῆ διὰ τὴν ἀπόληψιν τῆς ποσότητος τῶν 1.800.000 τόν. ἑτησίως λιγνίτου. Τὸ σύστημα μεταφορᾶς (σιδηροδρομικόν) τοῦ λιγνίτου ἐκ τοῦ Ὀρυχείου πρὸς τὸ ἐργοστάσιον τῆς Δ.Β.Η. καὶ πρὸς τὸ βιομηχανικόν συγκρότημα, καθὼς καὶ τοῦ πρὸς ἀπόθεσιν ὑπερκειμένου ἀντεμετωπίσθη βεβαίως κατ' ἀρχὴν καλῶς, πλην τοῦ ὅτι τὸ τροχὸζόν ὕλικόν στερεῖται ἐφεδρείας ἐπαρκούς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὰς ἐπισκευὰς αὐτοῦ.

1.2. Παραγωγὴ λιγνιτοπλίνθων.

Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος τούτου, δι' ἣν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ἀπέβη ἐν τῇ πράξει ἐπιτυχῆς, ἐξετάζεται κατωτέρω εἰς τὸ ὑπὸ στοιχ. 2 ἐρώτημα.

1.3. Παραγωγὴ ἡμικῶκ.

Καλῶς ἀντεμετωπίσθη ὁπὸ πλευρῆς ἐγκαταστάσεως παραγωγῆς. Ἡ μειωμένη ἀπόδοσις αὐτῆς δὲν ὀφείλεται εἰς

μειονέκτημα της έγκαταστάσεως, άλλ'είς τό ποσοστόν ύγρα-
σίας τών λιγνιτοπλίνθων δι'ών έτροφοδοτήθη. Περί τούτου
κατωτέρω έν παραγρ. 2.4.

I.4. Παραγωγή ήλεκτρικής ένεργείας καί άτμού.

Κατ'άρχην όρθως άντεμετωπίσθη τό ζήτημα της έγκατα-
στάσεως τοϋ άτμοηλεκτρικοϋ σταθμοϋ αποδίδοντος ίκανοποιη-
τικώς τόν απαιτούμενον άτμόν καί ήλεκτρικήν ένέργειαν.

I.5. Λοιπαί βοηθητικά έγκαταστάσεις.

Η άντιμετώπισης τών βοηθητικών έγκαταστάσεων
έπληρξε μάλλον καλή, τών σχετικών έπ'αυτών παρατηρήσεων
άναγερομένων είς τό υπό στοιχ. 8 κεφάλαιον.

I.6. Έν γενικοίς γραμμαίς ό μελετητής καλώς άντεμετώπισε τό ζήτημα της έξορύξεως καί γενικώς της έκμεταλλεύσεως τοϋ όρυκτου, ως επίσης καί τό εργοστάσιον ήμικώκ, ήλεκτρικής ένεργείας καί άτμού καί τός λοιπός έγκαταστάσεις, μόνον δέ ή άντιμετώπισης της παραγωγής τών λιγνιτοπλίνθων δέν έπληρξεν έπιτυχής, ως περαιτέρω εκτίθεται (παραγρ. 2.3.).

2. Έπί τοϋ υπό στοιχ. 2 έρωτήματος περί της καλής καί πλήρους
εκτελέσεως τών επί μέρους τμημάτων τοϋ έργου συμφώνως πρός
τήν υπό τοϋ Έπουργείου Βιομηχανίας έγκριθεΐσαν μελέτην εκθέ-
τομεν τά ακόλουθα:

- 2.1. Έν πρώτοις δέον νά διευκρινισθ ή ότι ως έγκριθεΐσα
υπό τοϋ Έπουργείου Βιομηχανίας μελέτη θά πρέπει κατ'
ανάγκην νά θεωρηται πλέον τό σύνολον τών έγκρίσεων διά
κατασκευάς καί προμηθείας, αΐτινες έδόθησαν κατό καιρούς
υπό τοϋ Έπουργείου καί όχι μόνον ή άρχικώς υποβληθεΐσα
μελέτη, ήτις υπέστη μεταγενεστέρως τροποποιήσεις καί
συμπληρώσεις, έγκριθείσας έπίσης. Παρά τοϋτο, έν τοίς
κατωτέρω θέλει γίνη μνεία τών σημαντικώτερων εκ τών τρο-
ποποιήσεων αυτών.

2.2. Όρυχεύον.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὀρύγματος σχήματος ἁπλοῦ τοῦ ὀρυχείου ἐγένετο κατ' ἐφαρμογὴν τῆς μελέτης. Ἐπραγματοποιήθη ὅμως ἐν συνεχείᾳ ἐπέκτασις αὐτοῦ ἐπιβληθεῖσα ἐκ τῆς ὀνόγκης κυρίως τῆς καλῆς ὀποστραγγίσεως τοῦ χάρου τοῦ ὀρυχείου καὶ πρὸς δημιουργίαν εὐνοϊκωτέρων συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως. Ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης προσεκλήθη αὐξήσις τῶν ὀρχικῶς ἐν τῇ μελέτῃ προβλεπομένων 585.000 κυβικῶν μέτρων ἐκσκαφῆς γαιῶν ὑπερκειμένων τοῦ λιγνίτου κατὰ 335.000 κυβικά μέτρα, ἀνελαθόντος οὕτω τοῦ συνολικοῦ ὄγκου ἐκσκαφῶν εἰς 920.000 κυβ. μέτρα. Ἐκ τούτων 100.000 κυβ. μέτρα δὲν ὀφοροῦν τὸ κυρίως ἄπιον, ἀλλὰ ἐπέκτασιν ἐκσκαφῆς ὑπερκειμένου ἥτις ἐγένετο ἵνα μὴ ὀργοῦν τὰ ἐκσκαπτικά μηχανήματα μέχρις ἐνδύξεως διαθέσεως τοῦ λιγνίτου. Ἡ ἀπαιτηθεῖσα οὕτω ἐπιπλέον δαπάνη ἐκτιμᾶται κατὰ προσέγγισιν εἰς ὀρχ. 5.300.000. Ἡ ὥς ἄνω ἐπέκτασις τοῦ ἁπλοῦ διηρηκόλυσε σημαντικῶς καὶ τὸς ἐν γένει μεταφορὰς καὶ τοὺς χειρισμοὺς εἰς τὸ ὀρυχεῖον.

Ἐπίσης ἀντὶ τῆς εἰς τὴν ὀρχικὴν μελέτην ὑποδεικνυμένης διὰ τοπικῶν προγμάτων ὀποστραγγίσεως τοῦ ὀρυχείου ἐμελετήθη ὑπὸ τῆς ΔΙΗΤΟΑ καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἡ κατὰσκευὴ περιφερειακῆς ὀποστραγγιστικῆς τάφρου 4.000 μέτρων μήκους, πλέον ἐνδεδειγμένης, ἥτις καὶ ἐξετελέσθη.

Τὰ ἐκσκαπτικά μηχανήματα, δ' ἀποθέτης, αἱ μεταφορικαὶ ταινίαι κ.λ.π., εἶναι τὰ ἐν τῇ μελέτῃ καθοριζόμενα καὶ ἐπαρκοῦν, ὥς ἐλέχθη, δι' ἐξόρυξιν 1.800.000 τόν. λιγνίτου ἐτησίως, ἔχουν δὲ τὸς ὑπὸ τῶν προμηθευτικῶν συμβάσεων προβλεπομένας ἀποδόσεις καὶ πλέον τούτων. Ἐπίσης τὸ μεταφορικὸν σύστημα εἶναι τὸ ἐν τῇ μελέτῃ προβλεπόμενον. Τέλος καὶ οἱ κτιριακαὶ ἐγκαταστάσεις εἶναι αἱ ἐν τῇ μελέτῃ προβλεφθεῖσαι.

2.3. Λιγνιτοπλινθοποιεῖον.

2.3.Ι. Τὰ μηχανήματα τοῦ κυρίως λιγνιτοπλινθοποιείου εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς μελέτης ὀριζόμενα.

2.3.2. Είς τήν μελέτην προεβλέποντο δύο σιλό φυσικοῦ λιγνίτου 2.500 τόν. χωρητικότητος ἑκαστον πρὸς τροφοδότησιν τοῦ λιγνιτοπλινθοποιείου καὶ τοῦ ἀτμοηλεκτρικοῦ σταθμοῦ. Ὁρθῶς ὅμως ἐκρίθη σκόπιμος καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἡ κατασκευὴ καὶ τρίτου σιλό, ὅποτε ἡ συνολικὴ χωρητικότης αὐτῶν ἀνῆλθεν εἰς 7.500 τόν. ἀντὶ τῶν 5.000 τόν. τοῦτο ἐγένετο διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀπροσκόπτου τροφοδοτήσεως τῶν ἑνὶ ἐγκαταστάσεων εἰς λιγνίτην καὶ εἰς περαιοῦσας ἀνιμαλίων εἰς τὴν ἐξόρυξιν ἢ τὰς μεταφορὰς. Ἡ ἐκὶ πλέον δαπάνη ἐκτιμᾶται ὑπὸ τῆς Εὐτροφικῆς εἰς δρχ. 6.500.000 περίπου, τοῦ υπάρχοντος σχετικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐξυπηρετοῦντος σχεδὸν πλήρως καὶ τὸ τρίτον σιλό.

2.3.3. Εἰς τὴν μελέτην ἐγένετο μνεῖα περὶ ἐνδεχομένης ἀνάγκης προσθήκης ἐγκαταστάσεως μεταπεξεργασίας (ὕποξηράνσεως) τοῦ λιγνίτου πρὸς ἀποδοτικῶν μεζονος ὀντοχῆς τῶν λιγνιτοπλινθῶν εἰς τὰς καιρικὰς ἐπιδράσεις προβλεπομένης διὰ ταύτην δαπάνης δρχ. 7.200.000, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπάρχῃ εἰδικὴ μελέτη αὐτῆς καὶ χωρὶς νὰ χαρακτηρίζεται μετὰ βεβαιότητος ὡς ἀποτελεσματικὴ. Ἡ ἐγκατάστασις αὕτη (U.B.) ἀνεστήθη καὶ ὑπὸ τοῦ προμηθευτικοῦ οἴκου K.H.D. ὁμοῦ παραχῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐγγυήσεως περὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς. Ἡ κατασκευὴ ταύτης ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου κατὰ δὲ τὸν ὀλίγον χρόνον καθ' ὃν ἐλειτουργήσῃ δοκιμαστικῶς οὐδὲν ἀπέδωκε καὶ δὲν φαίνεται νὰ παρέχῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐλπίδας περὶ ἀποδόσεως τοῦ ἐπιδιωκόμενου ἀποτελέσματος. Ἡ δι' αὐτὴν ἀπαιτηθεῖσα δαπάνη ὑπολογίζεται παρ' ἡμῶν εἰς δρχ. 8.500.000.

2.3.4. Γενικῶς ἡ ἐγκατάστασις τοῦ λιγνιτοπλινθοποιείου δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπέδωκε, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, τὸ ὑπὸ τῆς μελέτης προβλεπόμενα ἀπο-

τελέσματα, διότι· α) δέν απέδωκε λιγνιτοπλίνθους ύγρασίας μέχρι 16%, ως απαιτείται διά τήν λειτουργίαν του έργοστασίου παραγωγής ήμικίνκ, δέν απέδωκε δέ έως τώρα ούτε καί τό έν τή συμβάσει μετά του προμηθευτού έγγυηθέν ύπ'αυτοϋ όριον ύγρασίας 18%, άλλ'όνώτερον τούτου, β) ύπό τός έν τή μελέτη τεθείσας τεχνικός καί οίκονομικός προϋποθέσεις δέν παρήγαγε λιγνιτοπλίνθους διατηρούσας έπαρκή συνεκτικότητα είς τήν πυράν καί γενικώς έχούσας τός διά τήν καθύσιν είς τός άτμαμόζας των ΣΕΚ απαιτούμενος ιδιότητος, γ) απέδωκε λιγνιτοπλίνθους κατά σημαντικόν ποσοστόν ουχί όκερως καί έπομένως δυσχερως έμπορευσίμους καί κατετέρας έμπορικής αξίας, δ) τροφοδοτηθεΐσα διά λιγνίτου προερχομένου εκ της καλουμένης υπερεκλεκτικής έξορύξεως, ήτις είναι δαπανηρότερα της έν τή μελέτη προβλεφείσης, απέδωκε σχετικώς κολλίτερα άποτελέσματα, ουχί όμως καί ικανοποιητικά άπό της άπόψεως της χρησιμοποίησεως των λιγνιτοπλίνθων είς τός άτμαμόζας των ΣΕΚ. Τός τελευτέλος τούτος λιγνιτοπλίνθος είχεν ύπ'όψιν της ή Έπιτροπή κατά τήν σύνταξιν της άπό 4.6.60 προκαταρκτικής έκθέσεως της καί της άπό 20.6.60 συμπληρωματικής.

2.3.5. Καύ όκριβως άπό τεχνικής πλευράς έγκείται ή μή, συμφώνως πρός τός έν τή μελέτη προβλέψεις, άπόδοσις της έγκοτρώσεως, είναι ζήτημα όπερ κατά τήν Έπιτροπήν πρέπει νά έρευνηθή ύπό ζένου είδικοϋ, ως προτείνεται περαιτέρω.

2.4. Έγκατάστασις έξανθρακώσεως (ήμικίνκ).

Η έγκατάστασις αύτη είναι σύμφωνος πρός τήν μελέτην. Η άπόδοσις της όμως ύπήρξε μειωμένη καί ως σημειούται καί είς τό σχετικόν πρωτόκολλον παραλαβής ύπό κλιμακίου της Έπιτροπής, τούτο όφείλεται είς τό ότι οί λιγνιτοπλίνθοι οι'έν αύτη έτροφοδοτήθη είχον ποσοστόν ύγρασίας υπερβαών τό προβλεπόμενον πρός τούτο όριον του 16%. Τούτο ήτο όνώτερον καί του 19%.

2.5. Ατμοηλεκτρικός σταθμός.

Η έγκυρότητα αυτή είναι σύμφωνος προς την μελέτην καί έχει ικανοποιητική απόδοση ως προς τον παραγόμενον άτμόν καί την ηλεκτρικήν ενέργειαν. Άξιον μνείας είναι ότι ουδεμία δυσχέρεια παρουσιάσθη εις την λειτουργίαν των λεβήτων μέ τό διατιθέμενον καύσιμον.

2.6. Βοηθητικάί Έγκαταστάσεις.

Πόσα εις λοιπά έγκαταστάσεις εξετελέσθησαν κατά κανόνα συμφώνως προς την μελέτην έκτός μικρών σχετικών αποκλίσεων.

2.7. Γενικώς τά μηχανήματα κρίνονται όρτια καί υπολογισμένα καλώς, ως προς τάς απόδόσεις καί την παραλαβήν αυτών, άριτώνμεν εις την υπό στοιχ. 7 παράγραφον.

3. 'Επί του ύπ' αριθ. 3 ερωτήματος περί της τηρήσεως των όρων της μετά του Οίκου KRUPP συμβάσεως καί των συμβάσεων μετά των προμηθευτικών Οίκων ή Έπιτροπή παρατηρεί τό εξής:

3.1. 'Υποχρέωσις του Οίκου KRUPP ήτο ή όριστική κατά-στραφίς υπολογισμού οικονομικής απόδόσεως, τούτέστι συγκρίσεις του συνολικού κόστους παραγωγής των καθ' έκα-στον προϊόντων προς τάς τιμάς ούτινες δύνανται νά επι-τευχθούν, βασιζομένη επί των προσφορών των προμηθευτικών Οίκων. Η υποχρέωσις αυτή, ήτις είναι σημαντική, δέν έξεκληρώθη μή ένημερωθέντος ούτω του έργοδότη επί του όριστινου προβλεπομένου κόστους των διά των προσφερομέ-νων έγκαταστάσεων παραχθησομένων προϊόντων καθώς καί της συγκρίσεως προς τάς τιμάς διαθέσεως αυτών.

3.2. Έναντι της υποχρεώσεώς του προς υποβολήν προ-τάσεων διά την έκπόνησιν σχεδίου λογορισμών διά τάς επί μέρους έγκαταστάσεις ο Οίκος KRUPP παρέπεμψε εις τός δημοσιεύσεις "BERGBAU-KOSTEN-STANDARDSYSTEM" καί

KOSTENRECHNUNGSLISTEN FÜR DEN BRAUNKOHLENBERGBAU" συστή-
σας εις την ΔΙΠΤΟΛΑ νά ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τυχόν ἀπαιτηθε-
μένους ἐπεξηγήσεις. Ἀσχέτως τοῦ ὅν ἡ ΔΙΠΤΟΛΑ ἐζήτησεν ἡ
οὐ τὸς ἀναγκαίους ἐπεξηγήσεις, ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι θά
ἔδει νά γίνουσι ὑπὸ τοῦ KRUPP αἱ ὑπὸ τῆς συμβατικῆς ὑπο-
χρεώσεώς του προβλεπόμεναι προτάσεις, ἀφορῶσαι εἰδικῶς
τὸς ἐν Πτολεμοῖδι ἐγκαταστάσεις. Ἡ μὴ ὑποβολὴ τούτων
συνέτεινεν εἰς τὴν πλημμελεῖ τήρησιν τῶν λογιστικῶν βιβλίων
τῆς ΔΙΠΤΟΛΑ, ἔστε νά καθίσταται δυσχερέστατος, δαπανηρὸς
καὶ ἀμφιβόλου ἀκριβείας ὁ ἐκ τῶν ὑπέρων καθορισμὸς τοῦ
ὕψους τῆς δαπάνης κεφαλαίου τῶν ἐπὶ μέρους κέντρων παρα-
γωγῆς. Ἐπίσης παρελείφθη ἡ ὑποβολὴ σχεδίου λογαριασμῶν
ἐκμεταλλεύσεως καὶ διευθετήσεως ὁρθοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ κό-
στους τῶν προϊόντων.

- 3.3. Ὑποχρεώσεις τοῦ Οἴκου KRUPP ἦτο ἡ μετὰ μελέτην καὶ
ἐλέγχον τῶν προσφορῶν τῶν προμηθευτικῶν Οἴκων πρότασις
πρὸς τὴν ΔΙΠΤΟΛΑ τῶν κατὰ τὴν γνώμην του καλυτέρων ἀπὸ τε-
χνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ σύναψις
τῶν μετὰ τῶν ἐπιλεγέντων οἴκων συμβάσεων ἐν συνεννοήσει
ἐκδοτῇ μετὰ τῆς ΔΙΠΤΟΛΑ.

Ἐπὶ τῶν συμβάσεων τούτων, αἱ ὁποῖαι δέον νά ση-
μειωθῇ ὅτι ὑπεγράφησαν τῇ ἐγκρίσει τῆς ΔΙΠΤΟΛΑ, ἡ Ἐπιτρο-
πὴ παρατηρεῖ τὰ κάτωθι:

- 3.3.1. Ἀναμφιβόλητον κατὰ τὴν Ἐπιτροπὴν εἶναι ὅτι ὁ
Οἶκος K.H.D. εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν μέχρι τοῦδε
τούλῳχιστον παραγωγὴν λιγνιτοπλίνθων μὴ ὀνταποκρι-
νομένων εἰς τὸς τεθείσας ἀπαιτήσεις, διότι οὗτος
ἐγνώριζε καλῶς, ἀπὸ τὸ 1938 ὁδόμῃ, τί δίδει τὸ
κοίτασμα καὶ κατ' ἐκπανάληψιν ἡσυχολήθη μὲ αὐτὸ καὶ
προέβη εἰς πλείους δοκιμὰς μέχρι τῆς συνάψεως
τῆς συμβάσεως. Μετ' ἐπιμονῆς δέ οὗτος ἐζήτησε νά
τῷ ἀνατεθῇ παραγγελία καὶ ἐγκαταστάσεις λιγνιτο-
πλινθοποιείου εἰς Πτολεμοῖδα, πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον
δέν θά προέβαινον ἐάν δένεῖχε πεισθῇ περὶ τοῦ

πλινθοποιησίμου τοῦ λιγνίτου, δεδομένου ὅτι πρόκει-
ται περὶ Οἴκου παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένης εἰδικότητος
εἰς τὸ ζήτημα πλινθοποιήσεως λιγνιτῶν καὶ κατασκευῆς
τῶν συναφῶν μηχανημάτων. Τοῦτο προφανῶς συνέτεινεν
εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ τῆς γενικωτέρας ἐντυπώσεως
περὶ τοῦ πλινθοποιησίμου τοῦ λιγνίτου Πτολεμαΐδος.

Ἀσχετῶς ὅμως πρὸς ταῦτα καὶ ἀκριβῶς πρὸς διασφάλισιν
τῆς ΑΙΠΠΟΛ θὰ ἔδει νὰ τεθῇ εἰς τὴν σύμβασιν ὅρος
ὅπως ὁ Κ.Η.Δ. ἀναλάβῃ τὴν ῥητὴν ὑποχρέωσιν καὶ εὐθύ-
νην τῆς ἐπιτυχοῦς καὶ οἰκονομικῆς κατασκευῆς λιγνι-
τοπλίνθων, ἐφόσον οὗτος ἐπέλεξε, καθ' ὃ ἐλέχθη, ὡς
διεθνῶς γνωστῆς ἐν προκειμένῳ εἰδικότητος καὶ οὐχί
ὡς ἀπλοῦς κατασκευαστῆς μηχανημάτων. Τοῦτο δὲ ἔνα
διατυπωθῇ καὶ κατὰ τρόπον μὴ ἐπιβεβηκότος τῆς ἐλαχί-
στης ἀμφισβήτησης ἢ ὡς ἦν εὐθύνη τοῦ Κ.Η.Δ., ἣν οὗτος
κατ' οὐσίαν ἀνέλαβεν, ὡς καὶ ἐκ τῶν πρὸ τῆς συνάψεως
τῆς συμβάσεως ἐπιστολῶν του δύναται νὰ συναχθῇ.

3.3.2. Ἐν τῇ μέλει τοῦ ΚΡΥΠ καθὼς καὶ εἰς τὰς σχετικὰς προ-
διαγραφὰς τῶν γεωμετρικῶν σιδηροδρόμων (αἵτινες δὲν
θὰ ἦσαν ὄγνωστοι εἰς τὸν Οἶκον ΚΡΥΠ) ἀναφέρεται
ὡς οὐσιώδους ὅρος ὁ τῆς συνεικτικότητος τῶν λιγνιτο-
πλίνθων εἰς τὴν πυράν. Θὰ ἔδει συνεπῶς νὰ μὴ παρα-
λειφθῇ ἀπὸ τὴν σύμβασιν μετὰ τοῦ Κ.Η.Δ. ὁ ὅρος οὗτος
καθὼς καὶ ὁ συναφὴς περὶ τῆς καλῆς ἀποδόσεως εἰς
τὴν ἐστίαν ἀτμομαζῶν, ὅταν μάλιστα ἀνάλογος ὅρος
εἴχῃ τεθῇ ὑπὸ τῶν ΣΕΚ, ἥτοι ὁ τῶν δοκιμῶν ἐν πορείᾳ.

3.3.3. Σχετικῶς μὲ τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου ἐλέγχου τῆς
εἰς θλίψιν ἀντοχῆς τῶν λιγνιτοπλίνθων ἐνῷ εἰς τὴν
σύμβασιν μετὰ τῶν ΣΕΚ οὐδὲν εἰδικῶς καθορίζεται καὶ
συνεπῶς δὲν μένει παρὰ νὰ ἐννοηθῇ ὅτι πρόκειται
κατ' ἀνάγκην περὶ δοκιμῶν εἰς καθαρὸν θλίψιν, δηλ.
διὰ τῆς ἐξαπονήσεως πίεσεως ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας
τοῦ δοκιμίου, εἰς τὴν μετὰ τοῦ Κ.Η.Δ. σύμβασιν ἀνα-
φέρεται τρόπος ἐλέγχου δι' ἐμβόλου διαμέτρου 20
χιλιοστῶν. Οἱ δύο ὅμως οὗτοι τρόποι δίδουν ὡς εἶναι
γνωστὸν εἰς ὁρισμούς πολὺ διαφορετικὰ ἀποτελέσματα

ως καί ἐν τῇ πράξει ἀπεδείχθη. Ὁμοίως ἐν τῇ συμβάσει ΣΕΚ-ΑΙΗΤΟΑ προβλέπεται ἀντοχή εἰς θαλάσιν 125 χγρ/ἐκ.² μετὰ διαβροχήν, ἐνῷ δὲν προσβλέφθη ἐγγύθους ἐκπληρώσεως τοῦ ὅρου τούτου εἰς τὴν σύμβασιν ΑΙΗΤΟΑ - Κ.Η.Δ. Γενικώτερον μάλιστα ὁ Οἶκος KRUPP ὡς τεχνικός σύμβουλος τῆς ΑΙΗΤΟΑ καί κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως μετὰ τῶν ΣΕΚ θά ἔδει νά ἐπισύρῃ τὴν προσοχήν αὐτῆς ὥστε τὸς ἀπαιτούμενος ἰδιότητος τῶν λιγνιτοπλίνθων νά ᾔτο δυνατόν νά ἐγγυηθῇ ὁ ἐπιλεγθεὶς κρομηθευτικὸς Οἶκος καί γενικῶς αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ΣΕΚ νά ᾔσαν ἀσφαλῶς πραγματοποιήσιμοι. Αἱ παραλείψεις αὗται συνέτειναν εἰς τὴν ἀιένεξιν μετὰ τῶν ΣΕΚ.

3.3.4 Ἐνῷ εἰς τὴν μετὰ τοῦ κρομηθευτικοῦ Οἴκου LURGI τῆς ἐγκαταστάσεως ἔξανθροκώσεως (ἡμικῶν) προσβλέφθη χρησιμοποίησις λιγνιτοπλίνθων ὑγρασίας 16%, δὲν διετυπώθη καί ἀντίστοιχος ὅρος εἰς τὴν σύμβασιν τοῦ Κ.Η.Δ. τοῦ λιγνιτοπλινθοποιείου, ἐνθα ἡ ἐγγύησις διὰ τὴν ὑγρασίαν εἶναι γενικῶς 18%, ὃν καί σαφῶς μνημονεύεται εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Κ.Η.Δ. ὅτι οὗτος πρόβλεπε διὰ τὰς πλίνθους τούτας ὑγρασίαν 15%. Ἀποτέλεσμα τούτου ἦτο ἡ μέ μειωμένην ἀπόδοσιν λειτουργία τῆς ἐγκαταστάσεως ἔξανθροκώσεως, ἔτι δὲ μᾶλλον ὅταν αἱ παραχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κ.Η.Δ. λιγνιτοπλίνθοι εἶχαν ὑγρασίαν ὑπερβαίνουσαν γενικῶς τὸ 19% ὡς ἐλέχθη.

3.3.5 Παρόλ' αὐτάς τῶν μετὰ τῶν κρομηθευτικῶν Οἴκων συμβάσεων εἶναι καί ὅτι δὲν προσβλέφθησαν εἰς αὐτάς ἀνώτατα ὅρια ποσοστῶν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν μηχανημάτων τὰ ὅποια δὲν θά ἔδει νά ὑπερβοῦν αἱ ἀντίστοιχοι δαπάναι συναρμολογήσεως καθῶς καί θέσεως αὐτῶν εἰς λειτουργίαν.

4. Ἐπὶ τοῦ ὑπό στοιχ. 4 ἐρωτήματος περὶ τῆς τηρήσεως ὑπὸ τῶν ἐργολάβων κατεσκευῆς ἔργων Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ τῶν σχεδίων καί τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων καί τῆς ἐντέχνου ἐκτελέσεως αὐτῶν ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς:

- 4.1. Αί κατασκευαί τῶν κτιριοκῶν καί τεχνικῶν ἔργων (δρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ) ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων δοθέντων ὑπὸ τῶν προμηθευτικῶν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ Οἴκων ἢ τοῦ μελετητοῦ Οἴκου KRUPP. Ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν ὡς καί τῶν γεφυρῶν κ.λ.π. ἐβασίσθη ἐπὶ στατικῶν μελετῶν ἐκπονηθεισῶν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΔΙΠΤΟΛ. Αἱ τελευταῖαι ἀνταποκρίνονται ὡς πρὸς μὲν τὰς ληφθείσας φορτίσεις εἰς τοὺς ἐπιστήμους κανονισμούς ὡς πρὸς δὲ τοὺς ὑπολογισμούς εἰς τὰ ἐπιστημονικῶς παραδεδομένα. Κατὰ τὴν κατασκευὴν ἐτηρήθησαν γενικῶς τὰ σχέδια τῶν μελετῶν. Αἱ θεμελιώσεις ἐβασίσθησαν εἰς ἔρευναν τοῦ ὑπεδάφους διὰ γεωτρήσεων. Εἰδικῶς εἰς τὸ κτίριον ζηρογνήρων καί πρεσσῶν ὡς καί εἰς τὸ τοῦ ἀτμοηλεκτρικοῦ στοθμοῦ ἡ ὑπηρεσία τῆς ΔΙΠΤΟΛ. ἐδέχθη μεγαλυτέραν ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἐδάφους θεμελιώσεως βασισθεῖσα εἰς παρατηρήσεις καί ἐργαστηριακὰς ἐρεῦνας κατὰ τὴν ἐκκαψὴν τῶν θεμελιῶν. Πάντως δὲν παρατηρήθη συνέπειά τις ἐκ τῆς φορτίσεως ταύτης τοῦ ἐδάφους θεμελιώσεως. Τὰ κτίρια δὲν παρουσιάζουν μειονεκτήματα καθ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγκατεστάσεων.
- 4.2. Τὰ κτίρια, αἱ γέφυραι καί τὸ ἔργο ἀποχετεύσεως (πλὴν τοῦ δευτερεύοντος δικτύου) ἐξετελέσθησαν δι' ἐργολαβιῶν εἰς ὅς τὰ βασικά ὑλικά παρεδίδοντο ὑπὸ τῆς ΔΙΠΤΟΛ. Αἱ ἐργολαβίαι παρελήφθησαν ἤδη προσωρινῶς ὑπὸ τῆς ΔΙΠΤΟΛ. Παρατηρήθησαν κακοτεχνίαι καί ἐλλείψεις μινές (οὐχὶ εἰς τὰς φερομένας κατασκευάς), εἵτινες ἐν γράφονται εἰς τὰ πρωτόκολλα παραλαβῆς καί τὰς ὁποίας αἱ ἐργολαβίαι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκπληρώσων μέχρι τῆς ὀριστικῆς παραλαβῆς. Ἡ συμβατικὴ προθεσμία τῶν τριῶν κυριωτέρων ἐργολαβιῶν ἦτις ἔληγε τὴν 25-5-58 δὲν ἐτηρήθη. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς καθυστέρησιν ἀποστολῆς τῶν σχεδίων ἀπὸ τοῦ προμηθευτικοῦ Οἴκου καί τὴν ἐν τινι μέτρῳ ταυτόχρονον ἐκτέλεσιν δομικῶν ἐργασιῶν καί ἐργασιῶν συνορμολογήσεως μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καί δὲν θά ἦτο ὀρθόν νὰ ἐπιρριφθῇ εὐθὺν καθυστέρησεως εἰς τοὺς ἐργολὰβους, ἔτι δὲ μᾶλλον ὅταν τὸ ὅλον ἔργον, κατὰ τὰς πληροφορίες τῆς ΔΙΠΤΟΛ, κατέστη δυνατόν νὰ τεθῇ εἰς δοκιμαστικὴν λειτουργίαν μὲ μικρὰν σχετικῶς

υπέρβασιν τῆς συνολικῆς τριετοῦς προθεσμίας, καί τοῦτο εἶναι ὀξείον ἰδιαιτέρας μνείας λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν ἐκτελέσεως.

- 4.3. Τά λοιπά ἔργα, ὡς ἡ διάνοιξις τοῦ ἀπλου, οἱ γενικαί ἐκσκαφαί, οἱ σιδηροδρομικοί γραμμοί, ἡ ὑδρεύσις, μέρος τοῦ δικτύου ἀποχετεύσεως, ἡ περίφραξις, ἡ διαμόρφωσις χώρων, οἱ ἡλεκτροφωτισμοί καί λοιπαί συμπληρωματικάι τινες ἐργασίαι εἰς τά κτίρια κλπ., ἐγένοντο ἀπολογιστικῶς ὑπό τῆς ΔΙΗΤΟΑ. Τοῦτο δύναται νά λεχθῇ ὅτι ἐντέχνως ἐξετελέσθησαν.

5. Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 ἐρωτήματος περί τοῦ εὐλόγου τῆς δαπάνης δι' ἕκαστον ἐπὶ μέρους τμήμα τοῦ ἔργου ὡς καί τῆς ὁρθῆς κατανομῆς τῆς συνολικῆς δαπάνης εἰς τά ἐπὶ μέρους τμήματα τοῦ ἔργου ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ τό ἑξῆς:

5.1. Αἱ τιμαί προμηθείας τῶν μηχανημάτων κρίνονται γενικῶς εὐλογοί καί ἐντός τῶν πλαισίων τῆς διεθνούς ἀγορᾶς διὰ τοιούτου εἰδούς μηχανήματα καί κατασκευάς.

5.2. Ἐπίσης γενικῶς διὰ τά ἔργα ὁρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ αἱ τιμαί μονάδος τῶν τιμολογίων τῶν ἐργολαβιῶν κρίνονται κατ' ὀρχήν εὐλογοί λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τοπικῶν καί εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας. Αἱ ἀποκτηθεῖσαι κατὰ τήν κατασκευήν τῶν ἔργων συμπληρωματικάι ἐργασίαι δι' ὅς δέν προβλέπονται τιμαί εἰς τό συμβατικόν τιμολόγιον δέν ἐτιμολογήθησαν εἰσέτι ὀριστικῶς καί συνεπῶς δέν ἐκφέρομεν γνώμην πάντως ὥστε αὗται ἀποτελοῦν ποσοτόν τοῦ ὅλου ἀντικειμένου τῶν ἐργολαβιῶν τῆς τάξεως τοῦ 15% ἢ τοῦ 8% ἐπὶ τῆς μετὰ τῶν ὑλικῶν συνολικῆς δαπάνης τῶν δι' ἐργολαβιῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων. Δέν ἐκφέρεται ἐπίσης γνώμη ἐπὶ τοῦ τελικοῦ λοβεῖν τῶν ἐργολάβων λόγῳ μὴ συντάξεως εἰσέτι τῶν τελικῶν λογαριασμῶν, δοθέντος ἄλλωστε ὅτι διευτυπώθησαν ἤδη διαφωναίαι τῶν ἐργολάβων ἐπὶ τῶν πρωτοκόλλων προσωρινῆς παραλαβῆς. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε στοιχείων ὑπολογίζεται συνολικὴ δαπάνη διὰ τά δι' ἐργολαβιῶν ἐκτελεσθέντα ἔργα ὁρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ δρχ. 96.000.000 περίπου ἐξ ὧν 41.000.000 δρχ. δι' ὑλικά χορηγηθέντα ὑπό τῆς ΔΙΗΤΟΑ καί δρχ. 55.000.000 περίπου εἰς τούς ἐργολάβους.

Προϋπολογισμοί τῶν περί ἄν πρόκειται ἔργων εἰς τὴν μελέτην ΚΡΥΡΡ δέν ὑπάρχουν.

Οἱ προϋπολογισμοί τῶν ἐργολαβιῶν συμβάσεων συνολικοῦ ὕψους 71.000.000 περίπου, ἑλλείπει τότε ὀριστικῶν σχεδίων, ἥσαν ἀπλῶς ἐνδεικτικοί καί συνετάγησαν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ΛΙΠΤΟΛ διὰ τὴν διενέργειαν τῶν διαγωνισμῶν καί μόνον καί δέν χωρεῖ σύγκρισις μέ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν ἀντίστοιχον δαπάνην (δρχ. 55.000.000 περίπου) διότι αἱ ἐκτελεσθεῖσαι ἐπὶ μέρους ποσότητες ἐργασιῶν ἥσαν ἀπὸφοροι τῶν ἀντιστοιχούντων εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ἐργολαβικῶν συμβάσεων.

- 5.3. Διὰ τὰς ὑπὸ τῆς ΛΙΠΤΟΛ ἐκτελεσθεῖσας ἀπολογιστικῶς ἐργασίας, ἡ δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς δρχ. 53.000.000 περίπου. Ἐκ τούτων ποσὸν δρχ. 13.500.000 περίπου ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν διόνοειν καί ἀποστράγγισιν τοῦ ὀπίου ἐξαοῦξενος τοῦ ὄρυχείου. Διὰ τοῦ ὑπολοίπου ἔκ δρχ. 39.500.000 περίπου ἐξετελέσθησαν συμπληρωματικαὶ ἐργασίαι κτιρίων, αἱ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ, ἐργασίαι ὑδρεύσεως, ἀποχετεύσεως, διαμόρφωσις χώρου βιομηχ. συγκροτήματος, γραμμὰ μεταφορᾶς ἡλεκτρ. ἐνεργείας, ἡλεκτροφωτισμός κτιρίων καί ὑποθρίων χώρων καί ἄλλαι τινες ἐργασίαι. Δέν ἔχουν συνταχθῇ πρωτόκολλα τῶν κατ'εἶδος ποσοτήτων ἐργασιῶν ἵνα καθίσταται εὐχερὴς ὁ ἔλεγχος τοῦ εὐλόγου ἐκδόσης ἐπὶ μέρους δαπάνης· οὐχ' ἥττον ὅμως ὅπου βάσει ὅλας κατὰ προσέγγισιν στοιχείων ἢ το δυνατόν νά μορφωθῇ γνώμη αὕτη εἶναι, ὅτι αἱ δαπάναι κρίνονται μᾶλλον εὐλογοί.

- 5.4. Ὑπερβολικαὶ κρίνονται αἱ δαπάναι θέσεως εἰς λειτουργίαν τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καί ἐκπαιδεύσεως ἡμεδαποῦ προσωπικοῦ ὀνερχόμεναι περίπου εἰς 25.000.000 δρχ. ἐπὶ πλεόν τῶν δαπανῶν συναρμολογήσεως, ἐνῶ συμφάνως τῇ μελέτρ αἱ δαπάναι θέσεως εἰς λειτουργίαν προβλέπονται εἰς 1.400.000 D.M. ἥτοι δρχ. 10.000.000 περίπου. Ἡ διαφορὰ ἀφείλεται ἐν τινι μέτρῳ εἰς τὴν ἀποσχόλησιν τῶν ξένων τεχνικῶν πρὸς ἐκπαιδεύσιν ἡμεδαποῦ προσωπικοῦ ἄλλό πρό παντός εἰς τὰς γενομένους μακροχρονίους δοκιμὰς ἰδίᾳ

του λιγνιτοπλινθοποιείου και κατά σημαντικώτατον ποσοστόν της εγκαταστάσεως υποξηράνσεως (μετεπεξεργασίας) λιγνίτου (U.B.), αὐτίνες παρέτειναν και τόν χρόνον της προκαταρκτικής λειτουργίας τῶν λοιπῶν εγκαταστάσεων. ✓

- 5.5. 'Επί της κατανομῆς της συνολικῆς δαπάνης εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἔργα ἡ 'Επιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι λόγω της ἐλλείψεως τοῦ ἐνδεδειγμένου σχεδίου λογαριασμῶν, ἥς μνεῖο ἐγένετο καὶ ἐν παραγρ. 3.2. της παρούσης ἐκθέσεως, ἡ κατανομή τῶν δαπανῶν εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἔργα δέν ὑπῆρξεν ἡ προσήκουσα ἐξ οὗ καὶ κατέστη δυσχερὲς ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς της δαπάνης ἐκδοτου ἐπὶ μέρους τμήματος τοῦ ἔργου. Διὰ τοῦτο ἡ 'Επιτροπὴ ἠναγκάσθη νὰ προβῇ βάσει τῶν ἐν ἡδυνήθη νὰ ἔχη στοιχεῖων εἰς τὴν κατὰ προσέγγισιν ἐκτίμησιν της δαπάνης τῶν διαφόρων τμημάτων τοῦ ἔργου καὶ τὴν βάσει ταύτης κατανομήν της συνολικῆς δαπάνης, ὡς κατωτέρω. Τοῦτο ὑπῆρξεν αἰτία μεγίστης χρονοτριβῆς καὶ πολλαπλῶν συζητήσεων καὶ ἀποσχολήσεων τῶν μελῶν της 'Επιτροπῆς. Παρέστη δὲ ἀναπόδραστος ἀνάγκη καὶ της παραλαβῆς τῶν ἐργολαβιῶν ἔργων ἀρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ τὴν ἐπίσπευσιν της ὁποίας ἐπεδιώξαμεν.

Συμφώνως πρὸς τ' ἀνωτέρω τὸ κόστος τῶν ἔργων διαμορφοῦται καθ' ἡμᾶς κατὰ τὴν 31-12-60 ὡς κάτωθι:

Εἰς χιλιάδας δραχμῶν.		
Ὀρυχεῖον	Δρχ.	293.253 -
Λιγνιτοπλινθοποιεῖον	"	194.643 -
Ἀτμοπλεντρικὸς σταθμὸς	"	193.479 -
Ἐγκαταστάσεις ἐκξηρανώσεως (ἡμικῶν)	"	36.123 -
Βοηθητικαὶ εγκαταστάσεις	"	69.712 -
Σύνολον	"	787.410 -

Εἰς τοὺς συνημμένους πίνακας ὑπ' ἀριθ. 1-5 παρέχεται συνοπτικὴ ἀνάλυσις τῶν ἀνωτέρω κονδυλίων.

Δὲ δυσχερεῖται κατανομή τοῦ ὡς ἄνω συνολικοῦ κόστους τοῦ ὅλου ἔργου εἰς τὰ ἐπὶ μέρους τμήματα αὐτοῦ ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω. Ἐπιπροσθέτως ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι καὶ τὸ ὡς ἄνω συνολικόν κόστος δέν εἶναι ὀριστικῶς διαμορφωμένον εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσόν διὰ τοὺς κάτωθι κυρίως λόγους:

- α) Δέν ἔχει πλήρως συμφωνηθῇ τὸ ὕψος τῶν γερμανικῶν πιστώσεων μεταξὺ Ἑταιρίας καὶ οἰκείων Γερμανικῶν οἰκῶν.

πόντως έκ μέρους τής Έταιρίας Έχουν δηλωθή άρισμέναι άντιρρήσεις υπό τήν έπιφύλαξιν τών όποιών έγένετο ή πληρωμή τών ληξασών δύο τοκοχρεωλυτικών όδσεων τών γερμονικών πιστώσεων. Αί έν λόγω άντιρρήσεις άναφέρονται λεπτομερώς είς τό όπ'άριθ. 4131/30-9-59 έγγραφον τής Έταιρίας πρός τήν Έθνικήν Τράπεζαν καί έκκρεμοῦν είσέτι.

- β) Δέν Έχουν πλήρως όριστικοποιηθή αί δαπάναι δι' έργα όρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, διό τούς έν παραγράφῳ 5.21 τής παρούσης άναφερομένους λόγους.
- γ) 'Η 'Αποθήκη ύλικών ένεφάρκισε τήν 31-12-60 υπόλοιπον έκ όρχ. 28.177.000, όπερ δέν συμπεριελήφθη, είς τό συνθέτοντο τό διομορφωθέν ως άνω κόστος τών "Εργων κοινόβλια, υπό τήν έννοίαν ότι άφορῇ ύλικιά (άνταλλακτικά κλπ) μή χρησιμοποιηθέντα είσέτι, προοριζόμενα δέ νά έπιβαρύνωσι τός δαπάνους έκμεταλλεύσεως κατά τήν έν καιρῷ χρησιμοποίησίν των. Ούχ'ήτιον όμως τό ύπάρχοντα τήν 31-12-60 ύλικιά δέν άντιπροσώπεῦον όξίαν κόστους ίσων πρός τό έν τοίς βιβλίοις άναφερόμενον ως άνω ποσόν αλλά μικροτέραν, τοῦδ' όπερ όφείλεται είς τό ότι σημαντικοί ποσότητες ύλικίων προελεύσεως έξωτερικοῦ έξαχθεΐσαι έκ τής 'Αποθήκης διό νά χρησιμοποιηθῶσιν είς τήν συναρμολόγησιν άπετιμήθησαν κατά τήν έξαγωγήν των έκ τής 'Αποθήκης μέ συμβατικήν όξίαν Ι άραχμής κατό τεμόχιον έν άδυναμίῳ άποτιμήσεώς των είς τήν πραγματικήν των όξίαν, λόγω τοῦ ότι άπετέλουν μέρος ύλικίων δι'ός δέν άνεφέρετο είς τό τιμολόγιο όγορῆς τιμή κατ'είδος ύλικιοῦ αλλά τοιαύτη διό τό σύνολον. 'Εκ τής αίτίας ταύτης ή μέν 'Αποθήκη ύλικίων έμφανίζει άνωτέραν όξίαν τής πραγματικῆς, τό δέ κόστος τών "Εργων πορουσιάζεται μειωμένον κατά τήν διαφοράν ταύτην, ό προσδιορισμός τής όποίας δέν εΐναι εύχερης. 'Η έπίδρασις τής διαφορῆς ταύτης επί τοῦ κόστους τών Έργων δέν εΐναι ούσιώδης.
- δ) Είς τό κόστος τών "Εργων περιελήφθη τό μέχρι τοῦδε κατεβληθέν ποσόν D.H. 1.800.000 έναντι όμοιβῆς

του Τεχν. Συμβούλου KRUPP. Δεν έχει καθορισθῇ τὸ τελικόν ὕψος εἰς ὃ θέλει ἀνέλθει ἡ ὁμοιοβῇ τοῦ εἰρημένου κατὰ τὸ ἐν τῇ μετ' αὐτοῦ συμβάσει ὁριζόμενα.

6. Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ὀριθ. θέρωτήματος περὶ τῆς τηρήσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ Δημοσίου ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς:

6.1. Καθ' ὅ, τι ὁφθαί τὸ τεχνικόν μέρος καλῶς ἐξετελέσθησαν αἱ ἐγκαταστάσεις καὶ ἔχουσι τῆς συμβατικῆς ἀποδόσεις ἐκτὸς τοῦ λιγνιτοπλυνφοποιείου, διὰ τὸ ὅποιον ὡς ἐλέχθη μέχρι τῆς στιγμῆς τοδλόχιστον δὲν εἶχε τὴν ὑπὸ τῆς μελέτης προβλεφθεῖσαν ἀπόδοσιν καὶ ποιοτικῶς καὶ οἰκονομικῶς. Αἱ ἐγκαταστάσεις ἔδει νὰ ᾔσαν ἔτοιμοι πρὸς λειτουργίαν ἐντὸς 36 μηνῶν, ἤτοι τὴν 23 Μαρτίου 1959. Βάσει τῶν παρασχεθεισῶν ἡμῖν ὑπὸ τῆς ΑΙΠΤΟΑ πληροφοριῶν τὸ μὲν ὀρυχεῖον ἦτο δυνατόν νὰ τεθῇ εἰς λειτουργίαν τὴν 23-3-59 αἱ δὲ λοιπαὶ ἐγκαταστάσεις εἶχον κεραιθῇ τὴν 27-5-1959. Ἡ μικρὰ αὐτὴ ὑπερβάσις τῆς προθεσμίας ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ ἀνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ἰγπουργείου.

6.2. Σύμφωνα πρὸς τὴν σύμβασιν μετὰ τοῦ Δημοσίου ἡ ΑΙΠΤΟΑ κατέβαλε τὸ ἐκ \$ 3.000.000 μετοχικόν κεφάλαιον.

6.3. Εἰς τὸ καίμενον τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κυρώσαντος τὴν σύμβασιν Ν. 3304/55 ἀναφέρεται ὅτι ἡ δαπάνη τοῦ ὅλου ἔργου προϋπολογίζεται εἰς \$ 20.000.000 ὅλ. ὅσον ποσὸν ἀναγράφεται εἰς τὴν προμελέτην KRUPP ὡς ἐκτίμησις τοῦ ἔργου. Τοῦτο ἀπετέλει πρὸβλεψιν μόνον ἐκτιμήσεως τοῦ ἔργου, τοῦ Δημοσίου ἐπιφυλαχθέντος νὰ ἐλέγχῃ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰγπουργείου Βιομηχανίας συσταθείσης Ἐπιτροπῆς τὸσον τὴν ἀναγκαιότητα ὅσον καὶ τὸ ὕψος τῶν πραγματοποιουμένων δαπανῶν.

Τὸ σύνολον τῆς δαπάνης τοῦ ἔργου ἀνήλθεν εἰς δραχμὰς 787.410.000 ἢ \$ 26.247.000. Οἱ λόγοι εἰς οὓς ἀφείλεται ἡ διαφορὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν παρὰ γράφον 8.1. ἐνταῦθα σημειοῦται μόνον ὅτι ἐν τῇ συμβάσει μετὰ τοῦ Δημοσίου δὲν

αναγράφεται περιορισμός τις ως πρός τό ύψος τής δαπάνης ούδέ ως πρός τό ύψος τών υπό τής Έταιρίας συναπτομένων δανείων καί μόνον αναφέρεται ότι δῶκεν τό πᾶσιον ἐνεργητικόν ως καί τό ἐργαλεῖο, τό ὕλικόν καί πάντο τό ἐπί τῶν στοιχείων αὐτῶν δικαιώματα περιέχονται εἰς τό Δημόσιον κατό τήν λήξιν τῆς συμβάσεως ἐλεύθερα παντός βάρους ὑπέρ τρίτων καί ότι πᾶσαι οἱ ἐγκαταστάσεις θά παραδοθῶν εἰς τό Δημόσιον εἰς καλήν κατάστασιν λειτουργίας.

6.4. Δυνάμεθα αὐτῶ νά εἰπωμεν ότι γενικῶς οἱ ὅροι τῆς μετό τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἐτηρήθησαν ἐκτός τοῦ θέματος τῆς ἀποδόσεως τοῦ λιγνιτοπλινθοποιείου.

7. Ἀπόδοσις καί παραλαβή τῶν ἐγκαταστάσεων.

Ὡς πρός τήν ἀπόδοσιν τῶν ἐκεί μέρους τμημάτων τοῦ ἔργου ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ παρηκολούθησε τήν λειτουργίαν αὐτῶν ἐκεί τόπου καί ἐξέτασε καί ἐμελέτησε τό τηρούμενον ὑπό τῆς Ἱκηρεσίας εἰδικῶν θεμάτων ἐλέγχου καί παρακολούθησεως τῆς λειτουργίας καί ἀποδόσεως αὐτῶν, παρατηρεῖ τό κάτωθι:

7.1. Ὁρυχεῖον.

Τό εἰς τό Ὁρυχεῖον ἐγκαταπικῶ μηχανήματα, ἡ μεταφορικῇ ταύνῃ καί ὁ ἀποθέτης ἔχουν τῆς ὑπό τῆς συμβάσεως καθορισμένης ἀποδόσεως, κατό τῆς ὑπαρχούσης δέ ἐνδείξεως δύνανται νά ἀποδώσουν καί ἐπὶ περισσώτερον. Τό σύστημα μεταφορῶν ἐπαρκεῖ μὲν τῶρα διὰ ἐτησίαν παραγωγὴν 1.800.000 τόν. λιγνίτου, ἀλλὰ τό τροχαῖον ὕλικόν δέν ἔχει ἐπαρκῆ ἐφεδρείαν δι' ἐπισκευάς.

Γενικῶς διὰ τό συγκρότημα τοῦ Ὁρυχείου ἡ Ἐπιτροπή ἀποφαίνεται ότι τοῦτο ἔχει τῆς ὑπό τῶν προμηθευτικῶν συμβολίων καθορισμένης ἀποδόσεως καί δύναται νά παραληφθῇ.

7.2. Ἀτμοηλεκτρικὸς σταθμός.

Ὁ Ἀτμοηλεκτρικὸς σταθμός λειτουργήσας ὑπὸ πλήρης φορτίον ἔδωκε τῆς ὑπό τῶν προμηθευτικῶν συμβολίων καθο-

ριζομένους απόδοσεις. Η Επιτροπή αποφαινεται ότι δύναται να παραληφθῇ.

7.3. Λιγνιτοπλινθοποιείον.

Τό θέμα του Λιγνιτοπλινθοποιείου είναι ἕν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων διότι παρά τός καταβληθείσας προσπάθειάς τόσοον ἐκ μέρους τῆς ΑΙΗΤΟΑ ὅσον καί ἐκ μέρους τῆς Κ.Η.Δ. δέν κατέστη μέχρι σήμερον δυνατόν νά ἀποδώσῃ τό προβλεφθέντο ὑπό τός ἐν τῇ μελέτῃ προϋποθέσεις. Ὡς ἐλέχθη ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε λειτουργίας του προκύπτει ὅτι:

7.3.1. Τό πλινθοποιεῖον τό γε νῦν ἔχον δέν δύναται νά ἀποδώσῃ ἱκανοποιητικούς λιγνιτοπλίνθους ἐφ' ὅσον τροφοδοτεῖται μέ λιγνίτην τῆς καλουμένης ποιότητος Α, ἥτοι περιεκτικότητος εἰς τέφραν μέχρις 20,7% (ἐπί ἑκατοῦ). Τό ποσοστόν τοῦτο τῆς τέφρας εἶναι ἐκείνο ἐπί τῇ βάσει τοῦ ὁποῦ ἐγινέν ἡ μελέτη τοῦ πλινθοποιείου καί καθορίσθη ἡ κατά τό προμηθευτικόν συμβόλαιον ποσοτική του ἀπόδοσις. Συνεφῶς σημειοῦται ὅτι τό ποσοστόν τοῦτο 20,7% παρά τήν ἐξαιρετικὴν σημασίαν του δέν ἔχει σαφῶς καθορισθῇ εἰς τήν σύμβασιν, μετὰ τοῦ Οἴκου Κ.Η.Δ. ἄλλὰ συνάγεται καί ὑπολογίζεται ἐμμέσως ὑπό τῆς ΑΙΗΤΟΑ ἐπί τῇ βάσει τῆς τέφρας καί ὑγρασίας ποῦ καθορίζει ἡ σύμβασις διό τός ἐτοιμούς λιγνιτοπλίνθους.

7.3.2 Καλύτερα ποιοτική καί ποστική ἀπόδοσις τοῦ πλινθοποιείου ἐκτιγχάνεται ἂν τοῦτο τροφοδοτηθῇ μέ λιγνίτην τῆς κληθείσης ὑπερκεκτικτῆς ἐξορύξεως, ὁπότε παράγονται λιγνιτοπλίνθοι καλαί μέν διό τό ἐμπόριον, ὅχι ὅμως καί διό τός σιδηροδρομικός ὁτμαμάδας. Τοῦτο ὅμως ἀνατρέπει τήν βόσιν τῆς μελέτης τῆς ἐν τῇ Ὁρυχείῳ ἐξορύξεως ἀπό οἰκονομικῆς κυρίως πλευρῆς.

7.3.3. Αἱ μέχρι τοῦδε παραγόμεναι λιγνιτοπλίνθοι ἀκόμη καί ἂν κατοσκευασθοῦν ἀπό λιγνίτην ὑπερκεκτικτῆς

έξορβίσεις έχουν ύψοςάν ύψηλότεραν τής άκαικουμένης διδ τήν συμβατικήν άπόδοσιν τής έγκαταστάσεως έξανθρακώσεως (ήμικώκ).

7.3.4 'Η έγκατάστασις μετεπεξεργασίας δηλ. ύποξηρνύσεως (U.B.) ως κατεδείχθη έκ τών μέχρι τουδε γενομένων δοκιμών δέν απέδωσε τό προσδοκώμενα άποτελέσματα.

7.3.5 'Η 'Επιτροπή νομίζει έν προκειμένω ότι, τό άποτελέσματα τών έν ΔΜΡΕΙΩΜΑΤΩ τής Αύστρίας γενομένων κατά Νοέμβριον του 1956 βιομηχανικών πειραμάτων πλινθοποιήσεως λιγνίτου Πολεμοΐδος, θά έδει νά οδηγήσουν εις εξέτασιν καί πληρεστέραν μελέτην τής εφαρμοστέας μεθόδου πλινθοποιήσεως.

7.3.6 'Η 'Επιτροπή όσον άφορά τό λιγνιτοπλινθοποιείον καί τήν εγκατάστασιν μετεπεξεργασίας κρίνει ότι ούται δέν δύνανται επί του παρόντος νά παραληφθούν.

7.3.7 'Η 'Επιτροπή Έχουσα ύπ'όψιν καί σχετικήν παράγραφον τής έντολής της καί φρονοοα ότι ούδείς έν τή χώρα διαθέτει εύρεϊαν πείραν εις τό προβλήματι λιγνιτοπλινθοποιήσεως καί καύσεως λιγνιτοπλινθών, έζήτησε κατ' Απρίλιον 1960 άπό τήν ΑΠΠΟΛ τήν μετόκλησιν δύο πεπειραμένων ειδικών διδ τό θέματι ταύτα έκ του έσωτερικού καί δη έκ κύκλων άρχόντων τόσον πρός τόν Τεχνικών Σύμβουλον όσον καί πρός τήν κατασκευάστριαν Έταιρίαν K.H.D., ότόπι κρίνει ότι μόνον διδ τής άναλόγου τής διερευνήσεως του θέματος εις ξένον ειδικόν έπιστήμονα ή εις ειδικά 'Ινστιτούτο άνεγνωρισμένου κύρους εις τό θέματι ταύτα θά προκύψη όν αί παρουσιαζόμεναι ότέλειαι όφείλωνται εις τήν φύσιν του λιγνίτου ή εις τό εγκατασταθέντα μέσα καί μεθόδους πλινθοποιήσεως, ή εις άμφότερα, καθώς καί συμπεράσματα καί προτάσεις ως πρός τό ληπτέα μέτρο.

7.4. Έγκατάστασις έξανθρακώσεως (ήμικώκ).

Τό τμήμα τουτο άνταποκρίνεται όσον άφορά τήν άπόδοσιν

πρός τό υπό τοῦ προμηθευτικοῦ συμβολαίου καθοριζόμενα καί παρελήφθη ἤδη ὡς τό ἀπό 16-7-60 πρωτόκολλον παραλαβῆς τῆς ἐγκαταστάσεως ταύτης, ὑπό κλιμακίου τῆς 'Επιτροπῆς.

7.5. Κτίρια καί λοιπά ἔργα ἀρμοδιότητος Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ.

Τό υπό τῶν ἐργολαβιῶν ἐκτελεσθέντα κτιριακά καί λοιπά τεχνικά ἔργα παρελήφθησαν ἤδη προσωρινῶς ὡς ἐλέχθη ὑπό τῆς ἀρμοδίας 'Επιτροπῆς τῆς ΔΙΗΜΟΑ, οἱ δέ σχετικοί παρατηρήσεις ἀναγράφονται εἰς τό οἰκείο πρωτόκολλο προσωρινῆς παραλαβῆς. Ἀπομένει ἡ ἐν καιρῷ διεκτέλεσις τῆς ὀριστικῆς παραλαβῆς.

Τό ὑπό τῆς ΔΙΗΜΟΑ ἀπολογιστικῆς ἐκτελεσθέντα ἔργα δύνανται νά θεωρηθοῦν ἐντέλως ἐκτελεσθέντα καί εἶναι παραληπτά.

Β. 'Επί τῆς συγκρίσεως τοῦ πραγματοποιηθέντος κόστους τῶν ἐγκαταστάσεων ἐν σχέσει μέ τό ἐν τῇ μελέτῃ KRUPP προβλεφθέν ἡ 'Επιτροπή παρατηρεῖ τό ἑξῆς:

Β.Ι. Τό πραγματοποιηθέν κόστος ἐγκαταστάσεων ἀνῆλθεν ὡς ἐν παραγρ. 5.5. ἐκτίθεται εἰς δρχ. 757.410.000

Ἐν τῇ μελέτῃ KRUPP ἀναφέρεται ὡς συνολική δαπάνη τοῦ ἔργου Δ.Η. 84.200.000 ἥτοι δρχ. 603.377.000

Εἰς ταύτην πρέπει νά προστεθῇ ἡ δαπάνη θέρσεως εἰς λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων ἥτις ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ μελέτῃ ἀνέρχεται εἰς Δ.Η. 1.400.000 καί δέν περιλαμβάνεται εἰς τό ποσό τῶν Δ.Η. 84.200.000 ἥτοι

10.003.000 " 613.380.000

Διοφορά μετοξύ μελέτης καί ἐκτελέσεως Δρχ. 174.030.000

Ἡ διοφορά οὕτη ὀφείλεται εἰς τό ἑξῆς:

1) Δαπάναι (ὡς ὁ συνημμένος πίναξ 6)

μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς
τὸν προϋπολογισμόν τῆς
μελέτης ΚΕΥΡΡ ἦτοι:

α) Δαπάναι ἰδρύσεως καὶ
ὀργανώσεως Δρχ. 22.834.000 ✓

β) Τόκοι δανείων κεφαλοιο-
ποιηθέντες " 35.549.000 ✓

γ) Ξενογὰρ μεταλλευτικῶν
χώρων " 5.255.000 ✓

δ) Πιστωτικὴ αὐξήσει
γερμανικῶν προμηθειῶν " 35.828.000 ✓

ε) Ἀμοιβὴ τεχνικοῦ Συμβού-
λου " 12.927.000 ✓

Σύνολον Δρχ. 112.393.000

2) Δαπάνη ἐπεκτάσεως ὁπίου
ἐξορύξεως (παραγρ. 2.2) " 5.300.000

3) Δαπάνη τρίτου σιλό λιγνί-
του (παραγρ. 2.3.2.) " 6.500.000

4) Ὑπερβασις δαπάνης θέσεως
εἰς λειτουργίαν μηχανημά-
των (παραγρ. 5.4.) " 15.000.000 ✓ 139.193.000 ✓

Υπόλοιπον Δρχ.

34.837.000

Τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο δὲν ὑπερβαίνει τὸ 6% τοῦ
προϋπολογισμοῦ τῆς μελέτης δυνατόν νὰ ὑφείλεται εἰς ἐκτε-
λέσασιν ἐν τῇ μεταξὺ αὐξήσει τῶν τιμῶν τῶν ἡμερομισθίων
ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἔργου ὡς καὶ ἐνδεχομένως εἰς ἐργασίας
τινὰς μὴ προβλεφθείσας ἐν τῇ μελέτῃ.

Δέον ἐν προκειμένῳ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ προϋπολογισμός
τῆς μελέτης οὐδεμίαν ἀπολύτως ἀνάλυσιν περιέχει ὥστε νὰ
καθίσταται ἀνέφικτος ἡ σύγκρισις τῶν δαπανῶν τῶν ἐργασιῶν
τῶν ἐπὶ μέρους ἔργων μεταξὺ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκτελέσεως

δι' ὅ καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ ἀνάλυσις καὶ τοῦ ὡς ἔνω ὑπο-
λοΐκου.

Παρατίθεται κατωτέρω καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς
μελέτης KRUPP ὡς ἀκριβῶς ἔχει οὐδεμιᾶς ἀπολύτως ἀναλύ-
σεως τῶν ποσῶν αὐτοῦ διδομένης.

Προϋπολογισμὸς μελέτης KRUPP

	Δαπάναι ἐξωτερι- κοῦ εἰς D.M.	Δαπάναι ἐσω- τερικοῦ εἰς D.M.	Σύνολον D.M.
Ὁρυχεῖον	21.700.000	10.400.000	32.100.000
Ἀτμοηλεκτρικὸς σταθμὸς	13.250.000	4.300.000	17.550.000
Ἐργαστάριον λιγνίθων	15.000.000	4.200.000	19.200.000
Ἐγκαταστάσεις ὑποξηράν- σεως (U.B.)	700.000	300.000	1.000.000
Ἐγκατ. ἐξανθροκώσεως (ἡμερικ.)	2.900.000	570.000	3.470.000
Βοηθητικοὶ ἐγκαταστάσεις	5.650.000	5.230.000	10.880.000
Σύνολον	59.200.000	25.000.000	84.200.000
	=====	=====	=====

- 8.2. Περὶ τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν προϊόντων καὶ τῆς ἐπ'
αὐτοῦ ἐκδόσεως τῶν ὡς ἔνω διαφορῶν ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει ὑπο-
βάλλῃ ἐντός ὀλίγων ἡμερῶν σχετικὸν συμπλήρωμα τῆς παρούσης
ἐκδόσεως.

9. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἔργου.

- 9.1. Εἰς τὸ Ὁρυχεῖον ἀποκτείνεται, ὡς ἐλέγχθη ἤδη, οὕτως
τοῦ τροχοῦ ὅλικοῦ μεταφορᾶς λιγνίτου καὶ ὑπερκειμένον
ἵνα ἀποκτηθῇ ἐπαρκὴς ἐφεδρεία διὰ τῆς ἐπισκευῆς αὐτοῦ κλπ.
Πιθανὴ δαπάνη δρχ. 8.000.000.
- 9.2. Εἰς τὸ τμήμα ξηρυντήρων καὶ πρεσσῶν τοῦ λιγνιτοπλινθο-
ποιείου εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ καὶ ῥυθμισθῇ τὸ ζήτημα

του έξορισμού καί της αποκονιάσεως, διότι καί ή άτμόσφαι-
ρα έν αύτῃ εἶναι πνιγηρά καί ή κόνις πρέπει νά άπόγεται
πρός άποτροπήν κινδύνων έκρήξεων κ.λ.π.

- 9.3. Εἰς τήν άποθήκην λιγνιτοπλίνθων πρέπει νά έγκατασταθῇ
σύστημα μηχανικῆς φορτώσεως τοῦ λιγνίτου εἰς τήν μεταφορι-
κήν ταινίαν.
- 9.4. Εἰς τό σιλό λιγνίτου θά πρέπει νά θυθμισθῇ τό ζήτημα
τῆς διελεύσεως τοῦ λιγνίτου διά τῶν έσοχαῶν, διότι εὐμεγέ-
θη τεμάχια δέν διέρχονται καί προκαλεῖται χρονοτριβή εἰς
τήν έκφόρτωσιν.
- 9.5. Τά έν τῇ Μηχανουργείᾳ μηχανήματα κρίνονται άνεπάρκη
ένῷ ή χωρητικότης τοῦ κτιρίου δυσαναλόγως μεγάλη. Ἀντιθέ-
τως ή χωρητικότης τῆς κεντρικῆς άποθήκης κρίνεται μᾶλλον
άνεπαρκῆς. Πιθανή δαπάνη συμπληρώσεως τοῦ έξοπλισμοῦ τοῦ
μηχανουργείου δρχ. 1.500.000.
- 9.6. Εἰς τόν άτμοηλεκτρικόν σταθμόν συνιστάται ή έγκατάστα-
σις στροβιλογεννητρίδος ἰσχύος 35 μεγαβάτ μέ ψυγεῖον πρὸς
παρογαγὴν ηλεκτρικῆς ένεργείας, ἵνα οὕτω άξιοποιηθῇ άποδο-
τικῶς ὁ έφεδρικός λέβης διά τῆς παραγωγῆς ηλεκτρικῆς ένερ-
γείας τερματικῶς συμφερούσης ἀπὸ άπόψεως κόστους, δοθέντος
ὅτι ή ὅλη έγκατάστασις ἔχει ἱκανά περιθώρια διά τήν τροφο-
δότησιν καί τοῦ λέβητος τούτου. Πιθανή πρὸς τοῦτο δαπάνη
δρχ. 50.000.000.
- 9.7. Προτείνεται ὅπως τό ὁμβρία ὕδατα ὄλων τῶν έν τῇ Βιο-
μηχανικῇ συγκροτήματι σιδηροδρομικῶν γραμμῶν τῶν 900 χιλ.
μή άποχετεύωνται διά τοῦ ὑπογείου δικτύου.
- 9.8. Διὰ τήν ὕδρευσιν τοῦ βιομηχανικοῦ συγκροτήματος δέν
προτείνεται τροποποιήσις έν άναμονῇ τῆς άποπερατώσεως τῶν
ἔργων ὕδρευσεως τῆς ὅλης περιοχῆς Ἡτολεμαΐδος.

9.9. Τό δδίκον δίκτυον τοῦ βιομηχανικοῦ συγκροτήματος θά πρέπει τό ταχύτερον νά συμπληρωθῇ. Τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον καί διὰ τήν λειτουργίαν τοῦ δικτύου ἀποχετεύσεως.

9.10. Πιθανή συνολική δαπάνη ὄλων τῶν ὡς ὄνω συμπληρωματικῶν ἔργων ὄρχ. 75.000.000 περίπου.

10. Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συμπληρώσεως τοῦ λογιστικοῦ ἐλέγχου μέχρι τῆς 31-12-59 ἐπισυνάπτεται τῇ κορφοῦρ σχετική ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς.

II. Ἡ Ἐπιτροπή κρίνει σκόπιμον νά προσθέσῃ ἐν τέλει καί τό ἑξῆς:

II.1. Ἡ δίδοσις τῶν προϊόντων τῆς ΔΙΗΤΟΛ ἐβασίσθη εἰς τήν ἀπό 14-10-55 σύμβασιν μετά τῆς Δ.Ε.Η. διὰ τῶν αὐτοῦσιον λιγνίτην καί εἰς τήν ἀπό 14-10-1955 σύμβασιν μετά τῶν Σ.Ε.Ε. διὰ τῶν λιγνιτοκλινθῶδους, ἂν ἀμφοτέρων μνηεῖα γίνεται εἰς τήν μετά τοῦ Δημοσίου σύμβασιν, οὐδέν ὅμως ἐν τῇ τελευταίᾳ ἀναφέρεται διὰ τήν δίδοσιν τοῦ ἡμικῶ. Προφανῶς τό ἡμικῶ προεβλέπετο νά χρησιμοποιηθῇ ὑπό τῆς ἰδίας ἀρχικῆς ἀναδόχου Ἑταιρίας ΔΙ' ΔΕΙΛΑΤΩΝ εἰς μεταλλουργικὰς ἐργασίας αὐτῆς. Ἐρ' ὅσον ὅμως ὅρος τῆς μετά τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἦτο ἡ ὑπόδοσις ἰδίας Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τῆς ΔΙΗΤΟΛ, διὰ τήν Ἐπιχειρήσιν τοῦ λιγνιτωρυχείου, ὅς ἔδει νά προβλεφθῇ σύναψις ἀναλόγου συμβάσεως διὰ τήν δίδοσιν καί τοῦ ἡμικῶ μετά τῆς δι' ἡν προεβλέπετο τότο μεταλλουργικῆς Ἐπιχειρήσεως. Τοῦτο ἦτο παρόλειψις τῆς μετά τοῦ Δημοσίου συμβάσεως, ἔτι μᾶλλον ὅταν τό προϊόν αὐτό δέν δύναται νά διατεθῇ λόγῳ τοῦ κόστους του εἰμή μόνον δι' εἰδικὰς χρήσεις καί δὴ ὡς ἀναγωγικόν μέσον.

II.2. Τό λιγνιτοκλινθοποιεῖον ἀποδίδει τόν λιγνίτην ὑπό μορφήν τυποποιημένην καί συνεπῶς κατόλληλον διὰ πλείους χρήσεις ὡς καυσίμου. Θά πρέπει κατὰ τήν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς μετά καί τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπό τοῦ ξένου εἰδικοῦ

υποδειχθασμένων μέτρων προς ικανοποιητικήν απόδοσιν, αὐτοῦ νά ἐπιδιωχθῇ τό χαμηλότερον δυνατόν κόστος καί νά καταβληθῇ προσπάθεια διὰ τήν ὅσα τό δυνατόν εὐρυτέρον διάδοσιν τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν λιγνιτοπλίνθων. Βεβαίως τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἀκίνητεῖ ἡ ἐγκατάστασις ἡμικῶν, ὡς συμβαίνει σήμερον, καί δέν καταναλίσκονται λιγνιτοπλίνθοι ὑπὸ τῶν σιδηροδρόμων, θά λειτουργήσῃ ὑπὸ ἡλωττωμένον φορτίον. Ἡ τροφοδότησις τοῦ λιγνιτοπλινθοποιείου διὰ λιγνίτου ΑΑ υπερκελετικῆς ἐξορύξεως εἶναι σήμερον δυνατή διὰ κοσὸν 150.000 τόν. περίπου λιγνιτοπλίνθων ἑτησίως (ὄντι τῶν 360.000 τόν.) ἐάν δέ τό κόστος εὐρίσκεται ἐντός τῶν ὁρίων τοῦ ἐμπορευομένου, θά πρέπει νά λειτουργήσῃ τοῦτο ὁλόκληρον χωρίς δαπάνης κλήρους ἐξυπηρετήσεως τοῦ κεφαλαίου. Αἱ συνθήκαι αὗται θά εἶναι εὐνοϊκώτεραι ὅταν ἡ ἀπόδοσις τοῦ λιγνιτωρυχείου ὑπερδιπλασιασθῇ, ὡς προβλέπεται. Ἡ διόθεσις τῶν λιγνιτοπλίνθων, δι' ἣν ἡ Ἐπιτροπὴ δέν εἶναι ἀποισιδόχος, θά ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς ὁργανώσεως καί δραστηριότητος τῆς ὑπηρεσίας διαδόσεως αὐτῶν ὡς καυσίμου. —

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Μαΐου 1961

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΕΞΑΝ

ΑΑ. ΠΑΝΙΔΕ

Ι. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Κ. ΖΑΧΟΣ

Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Η. ΚΑΡΔΑΡΑΣ

Ν. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Π. ΝΤΟΥΧΑΝΣ

Ε. ΠΑΠΑΔΑΝΙΝΑ